

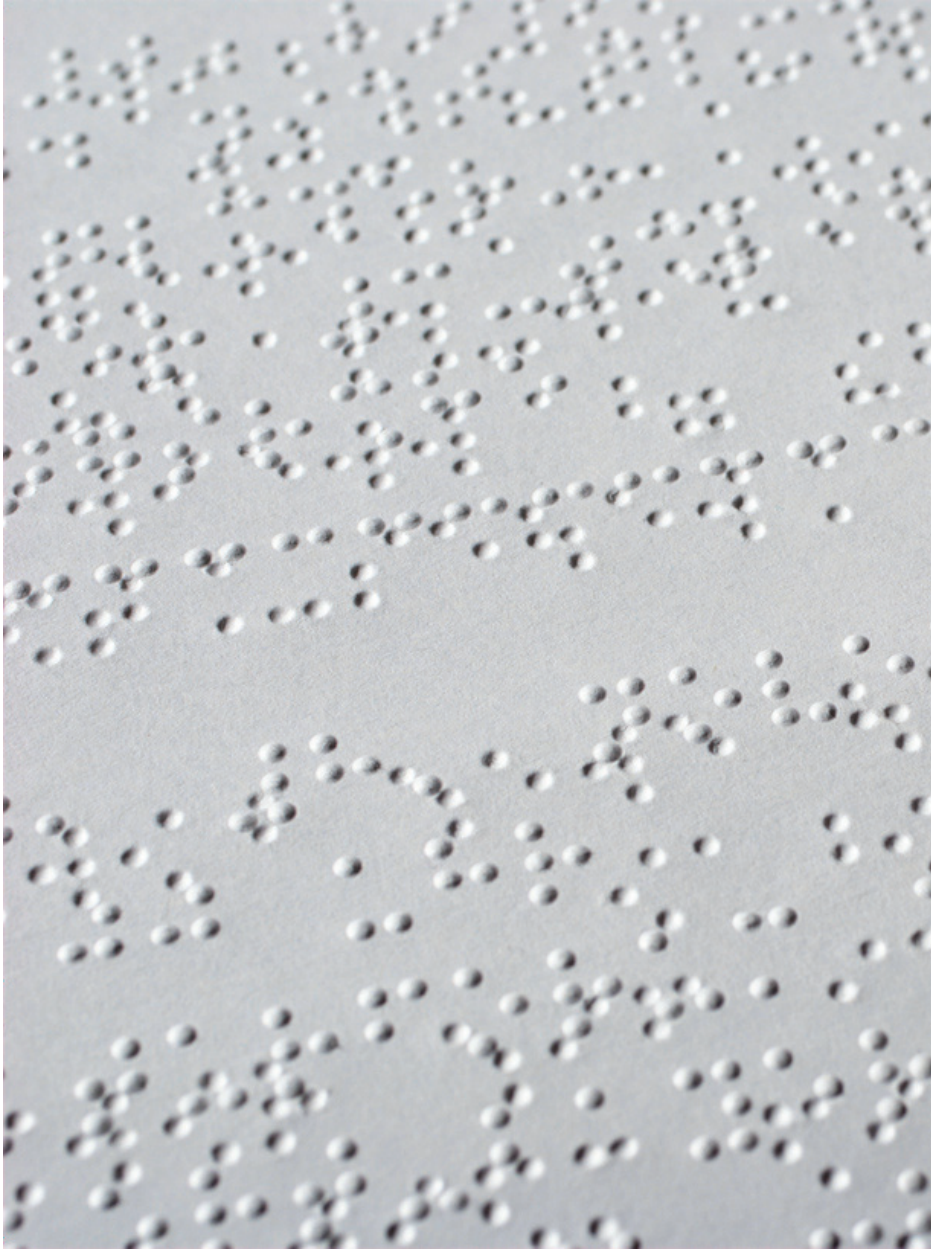
La ceguesa, el món a les palpentes

Presentació

Aquest treball fa referència el tema de la ceguesa, ja que des de sempre he tingut molt interès a l'hora de saber com viu una persona cega en el món actual, on molta informació és captada per la vista. Així que em vaig decantar per ampliar el meu coneixement sobre la ceguesa, una deficiència a la vista en què les persones que la pateixen han de conèixer la realitat a partir del tacte, és a dir, a les palpentes. Per això he volgut cercar informació sobre la ceguesa, les ajudes, la problemàtica de la vida de les persones que la pateixen i les tecnologies d'avui dia. També tenia molta curiositat pel Braille, els punts amb relleu que apareixen, per exemple, en els medicaments. Moltes vegades no donem importància a aquests petits detalls, però que apareguin en algunes ampolles d'aigua, ascensors i altres objectes de la vida quotidiana fa que la vida de la gent invident sigui molt més fàcil.

Objectius

1/ Aprendre més sobre la ceguesa, tot i ja conèixer què era, sabia que no era suficient com per realitzar el treball. També volia conèixer com ho viu una persona invident i quina és la seva manera d'actuar i de pensar en l'actualitat.

2/ Comprovar quines són les edats que tenen el tacte més desenvolupat, ja que en el món de la ceguesa o deficiència visual és molt important aquest sentit.

3/ Elaborar un conte infantil, que podrà ser utilitzat tant per nens amb visió, com per nens amb baixa visió o fins i tot cecs. És a dir, aquesta part serà més lúdica i dinàmica, ja que estarà fet amb textures diferents, relleus i diversos elements per a representar el contingut de la història.

Metodologia

Respecte a la metodologia del treball, molta informació l'he extreta d'Internet, si bé és fiable ja que ho he extret pràcticament tot de la pàgina oficial de l'Organització Nacional dels Cecs Espanyols. A més a més, he aconseguit informació a partir de vídeos realitzats per TV3.

Fent referència a l'objectiu de comprovar quines són les edats amb el tacte més desenvolupat, vaig elaborar una enquesta tàctil amb lletres Braille i la vaig realitzar a 100 persones de totes les edats, dividides en cinc franges d'edat per poder-ne treure unes conclusions.

Per elaborar un conte infantil, vaig escriure un conte que fos simple de representar tàctilment. Així que vaig pensar en tot el material necessari i sobretot en la lletra Braille que hi havia d'escriure.

El treball es divideix en dues parts: el marc teòric i el marc pràctic.

En el marc teòric hi ha una secció que introdueix al lector una petita part d'informació dels sentits, en què estan més desenvolupats la vista i el tacte ja que són els dos sentits més interessants a l'hora d'endinsar-nos a la ceguesa. Seguidament hi ha una petita presentació de què és la discapacitat visual, i després continua amb una part molt més extensa sobre la ceguesa. També hi ha una introducció en el món dels infants cecs i, per acabar, hi ha informació sobre el llenguatge dels invidents, el Braille, que engloba la història i el tema dels llibres de lectura compartida.

El marc pràctic se subdivideix en tres apartats. El primer és una enquesta sobre la capacitat que tenen les persones vidents de diferents edats de palpar i utilitzar el tacte. El segon apartat són les conclusions d'una entrevista realitzada a diverses persones invidents treballadores del Centre de Recursos Educatius de la ONCE de Barcelona, juntament amb una entrevista a una treballadora vident, que ens explica la seva tasca en aquest centre. I, per acabar, hi ha l'explicació detallada d'un conte de lectura compartida que jo mateixa he realitzat.

Cos del treball

– Segons l'entrevista realitzada a 100 persones, els nens de 3 a 6 anys no detecten del tot bé els elements petits, en aquest cas els punts de les lletres de Braille, però pot ser que hi intervingui el factor de la memòria. Els adolescents de 12 a 19 anys, són les persones que detecten més fàcilment els detalls petits. I a partir dels 40 anys, hi ha una disminució de l'habilitat de palpar detalladament.

– El conte de lectura compartida, tal com el nom indica, significa que el relat ha de poder ser llegit per nens invidents, nens amb baixa visió i nens vidents, de totes les edats que hi ha d'haver tres tipus de lletra: majúscula, minúscula i lletra Braille. Vaig poder realitzar el text amb Braille gràcies al CRE de l'ONCE de Barcelona que em va prestar la màquina Perkins i el material necessari. Un cop vaig haver pensat i escrit l'argument de la història vaig pensar en els materials idonis per representar els elements del conte. Seguidament vaig començar a elaborar tots els animals que sortien a la història. Per exemple, la protagonista del conte, un cargol anomenada Betty, la vaig fer amb paper maixé, i la vaig pintar amb els colors representatius dels cargols, marró i verd. Li vaig col·locar un collaret de boles vermelles perquè cridés l'atenció visualment i tàctilment i per acabar vaig cobrir la part verda amb silicona, ja que així li donaria el toc de viscositat que tenen els cargols. Així vaig anar realitzant tots els altres animals i elements que apareixien al conte, tenint en compte que hauria de ser llegit tant per nens i nenes invidents com per infants vidents.

Conclusions

– Per a la ceguesa hi ha la possibilitat de fer transplants i recuperar la vista parcialment; tot i així, un estudi recent afirma que les cèl·lules mare poden curar el tipus de ceguesa que prové de la retina. No només s'ha avançat en el camp biològic, sinó també en el tecnològic. Actualment existeixen programes i aparells que faciliten molt el dia a dia d'un deficient visual o d'un invident.

– L'etapa en què es té més facilitat per assolir coneixements tàctils és a l'adolescència. Tot i això, es podria dir que és l'etapa en què és més difícil superar aquesta deficiència.

– Per fer un conte s'ha de pensar molt bé quins materials utilitzar i quines formes apareixeran en el conte perquè a l'infant li resulti més atractiu tàctilment, o fins i tot perquè li sigui més fàcil a l'hora de tocar els elements. També cal dir que per realitzar un conte infantil per a invidents s'han d'invertir moltes hores de treball i diners. Per això és molt complicat trobar llibres disponibles amb lletra Braille i amb relleu en llibreries o biblioteques que no pertanyin a l'ONCE.

Bibliografia

Llibres: – *Atlas basic de fisiologia*. Parramon, 2007. – COTTIN, M. *El llibre negre dels colors*. Barcelona: Libros del Zorro Rojo, 2008. – DIEZ ÁLVAREZ, M.; BELLINI CORTÉS, E. «Aprender a ver, aprender a tocar». *INTEGRACIÓN revista sobre ceguera y deficiencia visual*, núm. 33 (juliol 2000). – LUCERGA REVUELTA, R.; SANZ ANDRÉS, M. J. *Puentes invisibles*. Madrid: ONCE, 2003. – MARTÍNEZ, I. *Tacto y objetividad*. Madrid: ONCE, 1996. – MIÑAMBRES ABAD, A.; JOVÉ MONCLÚS, G.; CANADELL FRANCINO, J. M.; NAVARRO RODRÍGUEZ, M. Pilar. *¿Se pueden tocar los cuentos?* Madrid: ONCE, 1996. – RIVIERE, A.; LUCERGA REVUELTA, R. M. *Juego simbólico y deficiencia visual*. Madrid: ONCE / Alianza, 1992. Webs: – <www.xarxanet.org> – <www.once.es> – <www.ccma.cat>